

Landschap Noord-Holland

Weidevogels in de Eilandspolder terug van weggeweest?

Landschap Noord-Holland beheert bijna 2.000 hectare weidevogelgrasland in Noord-Holland. 300 hectare daarvan liggen in de Eilandspolder. Dit gebied ligt ingeklemd tussen de droogmakerijen Beemster en Schermer. Naast waardevol voor weidevogels is de Eilandspolder ook belangrijk voor veenmosrietlanden, noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) en overwinterende smienten (*Anas penelope*).

Net als elders in Nederland hebben de weidevogels het in de Eilandspolder moeilijk en nemen hun aantallen af. In 2006 bleek het aantal weidevogels in het terrein bijna gehalveerd ten opzichte van 1996. Voor bijna alle soorten ging dit op. De visdief (*Sterna hirundo*) werd in 2006 zelfs helemaal niet meer aangetroffen. Landschap Noord-Holland heeft daarom een aantal zaken aangepakt om deze trend te keren.

Allereerst zijn, waar nodig, bosjes gekapt om schuilgelegenheid voor predatoren weg te nemen. Daarnaast worden, vóór het broedseizoen, vossen in het gebied geschoten. Tot slot is ook kritisch gekeken naar pachtvoorwaarden. Waar mogelijk zijn ongunstige voorwaarden als te

Luchtfoto De Lei
(foto: Dutchphoto)

vroeg maaien, te veel bemesten en het beweiden van te veel vee, gewijzigd.

In 2016 is het gebied geteld op weidevogels. Dit is naast 1996 ook in 2006 en 2009 uitgevoerd. In 2009 lijkt er voorzichtig herstel te zijn van de weidevogels. De tellingen van 2016 laten zien dat de stijgende lijn is voortgezet. De negatieve trend is gekeerd en een aantal soorten zijn zelfs toegenomen ten opzichte van 1996, waaronder tureluur (*Tringa totanus*), slobbeend (*Anas clypeata*) en graspieper (*Anthus pratensis*).

Al met al resultaat om trots op te zijn, maar er blijven nog wel aandachtspunten voor de toekomst over. Plaatselijk is de pitrusbedekking aan het toenemen. Op zich zijn een paar pollen van deze plantensoort niet erg, maar als de bedekking toeneemt tot meer dan 20%, wordt het grasland minder waardevol voor weidevogels. Een deel van de bosjes die weg

hadden ontmoeten, zijn in overleg met omwonenden, niet gekapt, maar als hakhout beheerd. Het voortzetten van dit beheer wordt echter bemoeilijkt doordat bramen enorm zijn gaan woekeren.

Martin Witteveldt, Natuurlijke zaken

Het Drentse Landschap

Het Reigerveen, een venparadijs midden op het Drents plateau

Wie in de zomer het Reigerveen op het landgoed Vossenbergr nabij Wijster bezoekt, zal verrast zijn door de gele aanblik van sommige venoevers. De massaal bloeiende moerashertshooi (*Hypericum elodes*) veroorzaakt al dit moois op de voor deze soort rijkste groeiplaats van Drenthe. Maar er is veel meer zeldzaams te vinden. Na de natuurontwikkeling rond het Reigerveen in 2003 heeft zich er een keur aan plantensoorten van zwakgebufferde vennen gevestigd. Bij de inrichting van het voormalige landbouwgebied werden laagten aangelegd, soms tot op de keileem afgewisseld met flauw oplopende hogere delen. Het waterbeheer stelde men met een knijpstuw zodanig in dat de winterpeilen hoger zijn dan de zomerpeilen. Brede venoevers kunnen zo droogvallen. Er vindt extensieve begrazing met Schotse hooglanders plaats en de venoevers worden van tijd tot tijd gefaseerd gemaaid. Vanaf 2005 werden in de laagten allerlei verrassende vondsten gedaan met onder meer drijvende waterweegbree (*Luronium natans*), vlottende bies (*Eleocharis fluitans*), pilvaren (*Pilularia globulifera*), borstelbies (*Isolepis setacea*), veelstengelige waterbies (*Eleocharis multicaulis*) en ondergedoken moerasscherm (*Apium inundatum*). Van enkele soorten zoals drijvende waterweegbree, was

Moerashertshooi
(foto: Bertil Zoer)

bekend dat ze al in het gebied voorkwamen. Van andere, zoals ondergedoken moerasscherm en moerashertshooi, is gezien hun beperkte verspreidingsmogelijkheden het een raadsel waar ze vandaan komen. Veel plantenliefhebbers kijken op van al dit moois, zoals deze zomer nog een groep plantensociologen van de PKN die onder leiding van gebiedskenner Eef Arnolds het gebied bezocht. Als kers op de taart werd in 2012 draadgentiaan (*Cicendia filiformis*) ontdekt, al werd die op deze excursie niet gevonden. Verder hebben de grote ondiepe waterpartijen van het Reigerveen een opmerkelijke aantrekkingskracht op vogels, onder andere als veilige overnachtingsplek.

In de zomer zijn er vrijwel dagelijks lepelaars (*Platalea leucorodia*), ooievaars (*Ciconia ciconia*) en grote zilverreigers (*Ardea alba*) aanwezig. Zowel in 2014 als 2015 ondernam de roodhalsfuut (*Podiceps grisegena*) een broedpoging. De dodaars (*Tachybaptus ruficollis*) is er met meerdere broedparen aanwezig en ook grauwe ganzen (*Anser anser*) zijn er in toenemende mate te vinden in

het broedseizoen. Toch is het broedsucces nihil vanwege predatie door vossen (*Vulpes vulpes*).

Uko Vegter en **Bertil Zoer**, Sector Natuur en Landschap